

Il-qorti tar-rinviju għandha tivverifika l-indipendenza tal-awla dixxiplinari ġdida tal-Qorti Suprema Pollakka sabiex tiddetermina jekk din l-istanza tistax tiegħu konjizzjoni ta' tilwim dwar l-irtirar obligatorju tal-imħallfin tal-Qorti Suprema jew jekk tali tilwim għandux jiġi eżaminat minn qorti oħra li tissodisfa dan ir-rekwiżit ta' indipendenza

Fis-sentenza *A. K. et* (Indipendenza tal-awla dixxiplinari tal-Qorti Suprema) (C-585/18, C-624/18 u C-625/18), mogħtija fid-19 ta' Novembru 2019, fil-kuntest ta' proċedura mħaffa, il-Qorti tal-Ġustizzja, bl-Awla Manja bħala l-kulleġġ ġudikanti, iddeċidiet li d-dritt għal rimedju effettiv, iggarantit mill-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea u kkonfermat, f'qasam speċifiku, mid-Direttiva 2000/78¹, jipprekludi li tilwim dwar l-applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jkun jista' jaqa' fil-kompetenza esklużiva ta' istanza li ma tikkostitwixx qorti indipendenti u imparzjali. Skont il-Qorti tal-Ġustizzja, dan ikun il-każ meta l-kundizzjonijiet oġġettivi li fihom inħolqot l-istanza kkonċernata, il-karatteristiċi tagħha u l-mod kif inħatru l-membri tagħha jkunu ta' natura li joħolqu dubji legittimi, f'moħħ l-individwi, dwar l-impermeabbiltà ta' din l-istanza fil-konfront ta' elementi esterni, b'mod partikolari, ta' influwenzi diretti jew indiretti mill-poter legiżlattiv u mill-poter eżekuttiv, u dwar in-newtralità tagħha fil-konfront tal-interessi li jkunu inkwistjoni. Dawn l-elementi jistgħu b'hekk iwasslu għal assenza ta' dehra ta' indipendenza jew ta' imparzjalità tal-imsemmija istanza li tkun ta' natura li tippreġudika l-fiduċja li l-ġustizzja għandha tispira fl-imsemmija individwi f'soċjetà demokratika. Il-qorti tar-rinviju għandha tiddetermina, filwaqt li tiegħu inkunsiderazzjoni l-elementi rilevanti kollha li għandha għad-dispożizzjoni tagħha, jekk dan huwiex il-każ fir-rigward tal-awla dixxiplinari ġdida tal-Qorti Suprema Pollakka. Jekk dan ikun il-każ, il-prinċipju ta' supremazija tad-dritt tal-Unjoni jobbliga lill-qorti tar-rinviju tħalli mhux applikata d-dispożizzjoni tad-dritt nazzjonali li tirriżerva l-kompetenza esklużiva sabiex tittiehed konjizzjoni tat-tilwim dwar l-irtirar obligatorju tal-imħallfin tal-Qorti Suprema lil din l-awla dixxiplinari, b'tali mod li dan it-tilwim ikun jista' jiġi eżaminat minn qorti li tissodisfa r-rekwiżiti ta' indipendenza u ta' imparzjalità u li kienet tkun kompetenti fil-qasam ikkonċernat li kieku l-imsemmija dispożizzjoni ma kinitx tostakola dan.

Fil-kawżi pendenti quddiem il-qorti tar-rinviju, tliet imħallfin Pollakki (tal-Qorti Amministrattiva Suprema u tal-Qorti Suprema) kienu qegħdin jinvokaw, fost oħrajn, ksur tal-projbizzjoni ta' diskriminazzjoni bbażata fuq l-età fil-qasam tal-impjeg minħabba l-irtirar obligatorju antiċipat tagħhom, konformement mal-Liġi l-ġdida tat-8 ta' Diċembru 2017 dwar il-Qorti Suprema. Minkejja li, wara emenda reċenti, din il-liġi ma għadhiex tikkonċerna lill-imħallfin li, bħar-rikorrenti fil-kawżi prinċipali, kienu diġà jeżerċitaw il-funzjoni tagħhom fi hdan il-Qorti Suprema meta daħlet fis-seħħ u minkejja li, għalhekk, l-imsemmija rikorrenti kienu nżammu jew ġew integrati mill-ġdid fil-funzjonijiet tagħhom, il-qorti tar-rinviju xorta waħda qieset li kien għad hemm problema ta' natura proċedurali quddiemha. Fil-fatt, filwaqt li t-tip ta' tilwim inkwistjoni kien normalment jaqa' fil-kompetenza tal-awla dixxiplinari, imwaqqfa reċentement fi hdan il-Qorti Suprema, il-qorti tar-rinviju kellha dubju dwar jekk, minħabba dubji dwar l-indipendenza ta' din l-istanza, hija kellhiex twarrab ir-regoli nazzjonali dwar it-tqassim tal-kompetenzi ġudizzjarji u, jekk ikun il-każ, tiegħu konjizzjoni hija stess tal-mertu ta' dan it-tilwim.

¹ Direttiva tal-Kunsill 2000/78/KE tas-27 ta' Novembru 2000 li tistabbilixxi qafas ġenerali għall-ugwaljanza fit-trattament fl-impjeg u fix-xogħol (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 4, p. 79).

L-ewwel nett, il-Qorti tal-Ġustizzja, wara li kkonfermat l-applikabbiltà, fil-kawzi inezami, kemm tal-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali kif ukoll tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE, fakkret li r-rekwiżit ta' indipendenza tal-qrati jagħmel parti mill-kontenut essenzjali tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva u tad-dritt fundamentali għal smiġh xieraq, drittijiet li għandhom importanza kardinali bħala garanziji tal-protezzjoni tad-drittijiet kollha li l-individwi għandhom taħt id-dritt tal-Unjoni u tal-ħarsien tal-valuri komuni għall-Istati Membri stabbiliti fl-Artikolu 2 TUE, b'mod partikolari l-valur tal-Istat tad-dritt. Hija kompliet billi fakkret fid-dettall il-ġurisprudenza tagħha dwar il-portata ta' dan ir-rekwiżit ta' indipendenza u osservat, b'mod partikolari, li, konformement mal-prinċipju ta' separazzjoni tal-poteri, l-indipendenza tal-qrati għandha tiġi ggarantita fil-konfront tal-poter legiżlattiv u tal-poter eżekuttiv.

It-tieni nett, il-Qorti tal-Ġustizzja enfasizzat l-elementi speċifiċi li għandhom jiġu eżaminati mill-qorti tar-rinviju sabiex tkun tista' tevalwa jekk l-awla dixiplinari tal-Qorti Suprema toffrix jew le garanziji suffiċjenti ta' indipendenza.

Fl-ewwel lok, il-Qorti tal-Ġustizzja indikat li s-sempliċi fatt li l-imħallfin tal-awla dixiplinari jinħatru mill-President tar-Repubblika ma huwiex ta' natura li joħloq dipendenza fil-konfront tal-poter politiku, u lanqas ma huwa ta' natura li joħloq dubji dwar l-imparzjalità tagħhom jekk, ladarba maħtura, dawn l-imħallfin ma jkunu suġġetti għal ebda pressjoni u ma jirċevux istruzzjonijiet fl-eżerċizzju tal-funzjonijiet tagħhom. Barra minn hekk, l-intervent, fi stadju preċedenti, tal-Kunsill Nazzjonali tal-Ġudikatura, li għandu l-kompitu li jipproponi l-imħallfin sabiex jinħatru, jista' jiddefinixxi oġġettivament il-limiti tal-marġni ta' manuvra tal-President tar-Repubblika, bil-kundizzjoni, iżda, li dan il-korp ikun huwa nnifsu suffiċjentement indipendenti mill-poter legiżlattiv u mill-poter eżekuttiv kif ukoll mill-President tar-Repubblika. Dwar dan il-punt, il-Qorti tal-Ġustizzja speċifikat li kellhom jittieħdu inkunsiderazzjoni elementi kemm fattwali u kemm legali marbuta kemm mal-kundizzjonijiet li fihom kienu nħatru l-membri tal-Kunsill tal-Ġudikatura Pollakk il-ġdid u kemm mal-mod kif dan effettivament jaqdi r-rwol tiegħu bħala l-gwardjan tal-indipendenza tal-qrati u tal-imħallfin. Il-Qorti tal-Ġustizzja indikat ukoll li kellha tiġi vverifikata l-portata tal-istħarriġ ġudizzjarju tal-proposti tal-Kunsill tal-Ġudikatura sa fejn id-deċiżjonijiet ta' ħatra tal-President tar-Repubblika ma jistgħux, min-naħa tagħhom, ikunu s-suġġett ta' tali stħarriġ.

Fit-tieni lok, il-Qorti tal-Ġustizzja enfasizzat elementi oħra, li jikkarakterizzaw b'mod iktar dirett l-awla dixiplinari. Pereżempju, hija indikat li, fil-kuntest partikolari li ħareġ mill-adozzjoni, li kienet is-suġġett ta' protesti qawwija, tad-dispożizzjonijiet tal-Liġi l-ġdida dwar il-Qorti Suprema li hija kienet iddikjarat li jmorru kontra d-dritt tal-Unjoni fis-sentenza tagħha tal-24 ta' Ġunju 2019, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (Indipendenza tal-Qorti Suprema) (C-619/18, EU:C:2019:531)², kien rilevanti li jiġi osservat li l-awla dixiplinari ngħatat kompetenza esklużiva sabiex tieħu konjizzjoni ta' tilwim dwar l-irtirar obbligatorju tal-imħallfin tal-Qorti Suprema li jirriżulta minn din il-liġi, li għandha tiġi fformata biss minn imħallfin maħtura godda, jew li tidher li għandha livell ta' awtonomija partikolarment kbir fi ħdan il-Qorti Suprema. B'mod ġenerali, il-Qorti tal-Ġustizzja repetutament speċifikat li, għalkemm kull wieħed mill-elementi eżaminati, meta kkunsidrat b'mod iżolat, ma jwassalx neċessarjament sabiex titqiegħed f'dubju l-indipendenza ta' din l-istanza, is-sitwazzjoni tista', għall-kuntrarju, tkun differenti meta dawn l-elementi jitqiesu flimkien.

TFAKKIRA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti lill-qrati tal-Istati Membri, fil-kuntest ta' tilwima li jkunu aditi biha, li jagħmlu domandi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma tiddeċidix it-tilwima nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha ssolvi l-kawża inkonformità mad-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni torbot, bl-istess mod, lill-qrati l-oħra nazzjonali aditi bi problema simili.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

It-test sħiħ tas-sentenza jinsab fuq is-sit CURIA mill-jum li fiha tingħata s-sentenza.

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Immagini tal-ġhoti tas-sentenza huma disponibbli fuq "Europe by Satellite" ☎ (+32) 2 2964106.

² Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-24 ta' Ġunju 2019, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (Indipendenza tal-Qorti Suprema) (C-619/18 u Stqarrija għall-Istampa Nru 81/19).